

ՆԱԽՆԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ (ԱՐՇԵՍՏԱԳՈՐԾԱԿԱՆ) ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 0214

<< ՈՍԿԵՐԶՈՒԹՅՈՒՆ >> ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ 0214.01.02.4 <<ՄՇԱԿՈՂ՝ ԿԻՍԱԹԱՆԿԱՐԺԵՔ ԵՎ ԹԱՆԿԱՐԺԵՔ ՔԱՐԵՐԻ >> ՈՐԱԿԱՎՈՐՄԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐԸ

Պաշտոնի /զբաղմունքի/ անվանումը	Կիսաթանկարժեք և թանկարժեք քարեր մշակող
I. Դերը	Թանկարժեք մետաղներից պատրաստված զարդերի համար նախատեսված թանկարժեք և կիսաթանկարժեք քարեր մշակող
II. Խնդիրների բնագավառները	
Խնդիրների բնագավառ 1. Նախապատրաստական աշխատանքներ	
Աշխատանքային գործընթացը	Ըստ կիսաթանկարժեք և թանկարժեք քարերի առանձնահատկությունների նախապատրաստել աշխատատեղը, գնահատել տրամադրված հումքի որակը՝ըստ ներկայացված փաստաթղթերի: Ստուգել համապատասխան ստուգիչ-չափիչ միջոցների, գործիքների և սարքավորումների անխափան աշխատանքային վիճակը:
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. Հումքի վերաբերյալ տեղեկությունները պարզ են և ճիշտ բ, գործիքները և սարքավորումները ճիշտ են ընտրված և պատրաստ են աշխատանքային գործընթացին:</p> <p>գ. ճիշտ է ընտրվել հումքի մշակման համար օժանդակ նյութերը</p> <p>դ. արտահագուստը համապատասխանում է աշխատանքային պահանջներին:</p> <p>ե. աշխատատեղը նախապատրաստված է անվտանգության կանոններին համապատասխան</p> <p>զ. նախապատրաստական աշխատանքների արդյունքների համար փաստաթղթերը ճիշտ են լրացված:</p>
Խնդիրների բնագավառ 2. Մշակման աշխատանքի պլանավորում	
Աշխատանքային գործընթացը	Ըստ տեխնիկական քարտի պահանջների կատարել հումքի կամ կիսաֆաբրիկատի որակի գնահատում և սահմանել մշակման հաջորդականության սխեման, ճշտել մշակման ձևերը, որակի չափանիշները և կատարման ժամկետները:
Կատարման չափանիշներ	ա.որակը համապատասխանում է տեխնիկական քարտի պահանջներին:

	<p>բ. ճիշտ է ընտրված մշակման հաջորդականությունը</p> <p>գ. ճիշտ է ընտրված մշակման ձևերը, որակի չափանիշները և կատարման ժամկետը:</p>
Խնդիրների բնագավառ 3. Գործիքների և տեխնոլոգիայի ընտրություն	
Աշխատանքային գործընթացը	Ըստ Հումքի տեխնիկական քարտի պահանջների և առաջադրված խնդրի՝ ընտրել համապատասխան չափիչ-ստուգիչ միջոցները, գործիքները, սարքավորումները և հաստոցներն ու օժանդակ նյութերը, կատարել օպտիմալ տեխնոլոգիայի ընտրություն:
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ընտրված են առաջադրանքի կատարման համար անհրաժեշտ բոլոր գործիք – սարքավորումներն ու օժանդակ նյութերը</p> <p>բ. ընտրված է գործընթացն իրականացնելու համար անհրաժեշտ տեխնոլոգիան</p>
Խնդիրների բնագավառ 4. Կիսաթանկարժեք քարերի մշակում	
Աշխատանքային գործընթացը	Կիսաթանկարժեք քար մշակողը տեխնիկական քարտը և հումքը կամ կիսաֆաբրիկատը ստանալուց հետո ծանոթանում է տեխնիկական քարտի պահանջներին և դրան համապատասխան նախաձեռնում քարի մշակման տեխնոլոգիական գործընթացը (չափանշում, կտրում, հղկում, նիստավորում):
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. Կատարում է հումքի նշագրում և կտրում</p> <p>բ. Կատարում է նախնական հղկում</p> <p>գ. Կատարում է սոսնձում, չափաբերում</p> <p>դ. Կատարում է նիստավորում</p> <p>ե. Կատարում է քարի լվացում և որակի գնահատում</p>
Խնդիրների բնագավառ 5. Թանկարժեք քարերի մշակում	
Աշխատանքային գործընթացը	Թանկարժեք քար մշակողը տեխնիկական քարտը և հումքը կամ կիսաֆաբրիկատը ստանալուց հետո ծանոթանում է տեխնիկական քարտի պահանջներին և դրան համապատասխան նախաձեռնում քարի մշակման տեխնոլոգիական գործընթացը
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. Կատարում է ալմաստի կտրում, ճեղքում</p> <p>բ. Կատարում է նախնական հղկում, կլորացում</p> <p>գ. Կատարում է նիստավորում</p> <p>դ. Կատարում է քարի լվացում և որակի գնահատում</p>
Խնդիրների բնագավառ 6. Աշխատատեղի մաքրում և կատարված աշխատանքի հանձնում	

Աշխատանքային գործընթացը	<p>Քար մշակողը կատարում է պատրաստի քարերի ստուգում, ըստ որակի տեսակավորում, կշռում, մականշում, հանձնում, աշխատատեղի և գործիքների մաքրում:</p>
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. հանձնված թանկարժեք և կիսաթանկարժեք մշակված քարերը համապատասխանում են տեխնոլոգիական քարտի պահանջներին՝ հաշվի առնելով աշխատանքի ընթացքում բնականոն կորստի նորման:</p> <p>բ. քարերը տեսակավորված են, մականշված, կշռված, փաթեթավորված, ունեն ապարանքային տեսք</p> <p>գ. հումքից պատրաստի քարերի ստացման կորուստները նվազագույն են</p> <p>դ. աշխատատեղը և գործիքները գտնվում են մաքուր վիճակում:</p>
III. Պատասխանատվությունը /անմիջական պատասխանատվության շրջանակ/	<p>Պատասխանատվություն է կրում՝</p> <ul style="list-style-type: none"> • կատարած աշխատանքների ճշգրտության, որակի, • իր առջև դրված աշխատանքային պարտականությունների կատարման ժամանակի, արտադրական միջոցների արդյունավետ օգտագործման, • հումքի կորուստների նորմայի պահպանման, • սարքավորումների՝ խնամքով օգտագործման, կազմակերպության ներքին կարգուկանոնի պահպանման, • աշխատանքի անվտանգության կանոնների, հակահրդեհային անվտանգության կանոնների, արտադրական սանիտարիայի կանոնների պահպանման համար:
IV. Լեզուները	<p>Տիրապետել հայոց լեզվին և հաղորդակցվել առնվազն մեկ օտար լեզվով (պարզ շփման մակարդակով): Օտար լեզվով հասկանալ պարզ նախադասություններ և ,իր մասնագիտության առնչվող, հաճախ օգտագործվող արտահայտություններ:</p>
V. Համակարգիչը	<p>Կատարել պարզ գործողություններ օգտվելով՝</p> <ul style="list-style-type: none"> • համակարգչային Microsoft office-ից և internet-ից, պետք է ունենալ նաև մասնագիտական ինքնագարգացման ու կատարելագործման նպատակով անհրաժեշտ տեղեկատվությունները ընտրելու և մասնագիտական աղբյուրներից դրանք ձեռք բերելու հմտություն:

<p>VI. Գիտելիքները</p>	<p>Պետք է տիրապետի մասնագիտական ոլորտի վերաբերյալ ընդհանուր գիտելիքների՝</p> <ul style="list-style-type: none"> • մասնագիտության մեջ օգտագործվող կիսաթանկարժեք և թանկարժեք քարերի ծագումը, քիմիական և ֆիզիկական հատկությունները, տեսակները, ռանձնահատկությունները, • մասնագիտության մեջ կիրառվող գործիքները, ստուգիչ-չափիչ միջոցները, սարքավորումները և նրանց աշխատանքային գործընթացը, • մասնագիտական ոլորտում օգտագործվող օժանդակ նյութերի տեսակները, • գծագրական, էսքիզային աշխատանքների կատարելու հիմունքները, • մաթեմատիկական ոչ բարդ հաշվարկների կատարումը, • կիսաթանկարժեք և թանկարժեք քարերի մշակման տեխնոլոգիաները, քարերի մշակմանը առնչվող ժամանակակից համաշխարային ձեռքբերումները, • էթիկայի հիմնական հասկացությունները, գործընկերների, ղեկավարների և հաճախորդների հետ հաղարդակցվելու էթիկայի կանոնները, • կազմակերպության արտադրատնտեսական գործունեության սկզբունքները, ձևերը, բնութագիրն ու հիմնական ցուցանիշները, • բնապահպանական տարածքային հիմնախնդիրները, • տեխնաձին արտակարգ իրավիճակների և տարերային աղետների հետևանքների վերացման գործելաձևերը, • տուժածներին առաջին օգնության ցուցաբերման կանոնները:
<p>VII. Կարողությունը և հմտությունը</p>	<p>Պետք է ունենա.</p> <ul style="list-style-type: none"> • մասնագիտական տեսական ու գործնական գիտելիքներ, չափիչ ստուգիչ միջոցները կիրառելու գործիքներ, սարքավորումներ, հաստոցներ ,օժանդակ նյութերը ճիշտ ընտրելու, ռեժիմները կարգավորելու կարողություն, • տեխնիկական քարտերը, գծագրերը և էսքիզները կարդալու կարողություն, • աշխատանքային անվտանգության և առողջության

	<p>պահպանման նորմատիվ պահանջների կարողություն</p> <ul style="list-style-type: none"> • օրինական կարգով կիսաթանկարժեք և թանկարժեք քարերի ձեռքբերման կարողություն, • քարերի մշակման համար նախատեսված չափիչ-ստուգիչ միջոցներից, գործիքներից, սարքավորումներից, հաստոցներից օգտվելու կարողություն, • իրավական ակտերի համապատասխան իր իրավունքները պաշտպանելու կարողություն, • հարկային դաշտում աշխատելու կարողություն, • անհատական և խմբային աշխատանք կատարելու կարողություն, մարդկանց հետ շփվելու կարողություն, • փոփոխվող աշխատանքային պայմաններում հիմնավոր որոշումներ կայացնել ու վերլուծություններ կատարելու կարողություն, • սարքավորումների անսարքությունների պատճառների բացահայտման և վերացման, փորձարկման և կարգավորման աշխատանքներ կատարելու հմտություն, • իրավական ակտերից, տեղեկատու գրականությունից օգտվելու հմտություն (այդ թվում նաև օտար լեզվով), • գծագրերը և սխեմաները կարդալու հմտություն, • Կատարված աշխատանքների արդյունքը գնահատելու հմտություն, • հաշվետվություններ, պահանջագրեր և այլ փաստաթղթեր կազմելու հմտություն:
<p>VIII. Անձի որակական հատկանիշներ</p>	<p>Պետք է ունենա՝</p> <ul style="list-style-type: none"> • պատասխանատվության զգացում, ազնվություն, աշխատասիրություն, շփվելու և բանակցելու կարողություն, հարգալից վերաբերմունք դրսևորելու և լսելու կարողություն, սուր աչք, <p>ավելի ցածր որակավորում ունեցող աշխատողների կողմից կատարված աշխատանքի համար պատասխանատվության ստանձնում:</p>